

Oponentský posudek diplomové práce Elišky Richterové, DiS, Učivo o významu slov na 1. stupni základní školy

V úvodu autorka velmi jasně popisuje cíle a strukturu diplomové práce.

V první kapitole nejprve podrobuje analýze výstupy učiva o významu slov v Rámcovém vzdělávacím programu. Následně vymezuje základní lexikální pojmy. Zde uvádí odkazy nejen na starší odbornou literaturu z oblasti lexikologie, ale i na literaturu nejnovější.

Nadbytečné (a navíc chybné) je vzhledem k názvu diplomové práce pojednání o učivu slovotvorném. Nelze souhlasit s tvrzením na s. 19, že slovo vodopád je složeno ze dvou samostatných slov voda a pád. Při obhajobě by autorka měla toto tvrzení uvést na pravou míru. Současnému pojetí slovo tvorby neodpovídá následující tvrzení: *Jedná se tedy o spojování několika slovních základů, vzniká složenina*. Při obhajobě by měla autorka prokázat znalost současného přístupu ke slovo tvornému rozboru.

V podkapitole 1.5 autorka analyzuje učebnice českého jazyka z hlediska zastoupení lexikálního učiva. Zvláštní pozornost věnuje učebnicím pro 5. ročník dvou nakladatelství – SPN a Prodos.

Autorka provedla výzkum na dvou základních školách formou testu určeného žákům 5. ročníků a dotazníku zadaného učitelům. Vyhodnocení výsledků testu určeného žákům má spíše deskriptivní než interpretační charakter.

Výsledky některých otázek dotazníku zadaného učitelům nelze považovat za relevantní vzhledem k tomu, že pouze dva respondenti z 15 pochopili pojem „lexikální učivo“. Ukazuje se, že sestavit dotazník tak, aby byly otázky všem respondentům srozumitelné, není jednoduché a případným nedorozuměním je třeba ve stylizaci otázek předcházet, zejména vysvětlením mezinárodní terminologie.

Autorka uvádí návrh souboru cvičení zaměřených na učivo o významu slov. Stylizačně neobratné je následující zadání úkolu: *Vylušti, co za pranostiku se skrývá v obrázcích a číslech*.

V diplomové práci se objevují nedostatky pravopisné.

Interpunkční chyby:

S. 13 – viz. *travička*

S. 17 - ...*termíny jednoslovné a sousloví, dále domácího a cizího původu*. (Zde jde patrně o překlep.)

S. 17 – *Na jedné straně stojí slova vysoce frekventovaná jako je například slovo ano a na straně druhé stojí slova řídká, řidší, případně ojedinělá*.

S. 19 – *Méně častým způsobem, kterým lze tvořit nová slova je skládání, kompozice*.

Za závažné považuji to, že se chyba vyskytla i v testu určeném žákům.

S. 45 – *Vymysli, k níže uvedeným slovům slova citově zabarvená, a to lichotná i hanlivá*.

Jiné pravopisné chyby:

Autorka je nekonzistentní v psaní procent. Chyby se vyskytují na s. 31 – 76,6% , na s. 40 – 35,3%, 68,80% i na dalších stranách.

Objevují se i chyby tvaroslovné a syntaktické.

S. 15 – *Přirovnání mohou být substantivní..., adjektivní... a slovesné...*

S. 18 – *Nemotivovaná pojmenování nelze objasnit vztahem ke slovu základovému, ale sami mohou být základovými slovy pro slova jiná*.

Přes uvedené nedostatky diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat *dobře*.

Plzeň 29. 8. 2018

PaedDr. Jana Vejvodová, CSc.,
oponentka diplomové práce